

چهل نماز در مدینه منوره

دین اسلام: المکہ المسیّرة عاصمه عالم

۱۳۹۶

تبغونگارش:

الحاج امین الدین «سعیدی - سعید افغانی»
مدیر مرکز مطالعات ستراتیژیکی افغان و
مسؤول مرکز فرهنگی حق لاره - جرمنی

www.masjed.se

بسم الله الرحمن الرحيم

چهل نماز در مدینه منوره

در نزد بسیاری از مسلمانان چنین شایع است : هرکسی که برای مراسم حج عازم عربستان سعودی میگردد ، واجب است تا به مدینه منوره برود ، و در آنجا باید بصورت حتمی در مسجد نبوی هشت روز را سپری و چهل نماز بخواند ، و حتی بسیاری از مسلمانان زیارت از مدینه وبخصوص زیارت قبر پیامبر اسلام محمد صلی الله علیه وسلم را جز مراسم حج بشمار میاورند .

در حالیکه در شرع اسلامی چنین حکمی وجود ندارد ، که حاجی ها بصورت حتمی چهل نماز را در مدینه منوره بجاء اورند ، بلکه اصلاً ضم کردن سفر حج و عمره به زیارت مدینه منوره اختیاری است و به خود شخصی حاجی بر میگردد .

حاجی و یا دقیق تر بگوییم عازم و مصمم اجرای فریضه حج میتواند بعد از ادائی مناسک حج یا عمره بدون اینکه به مدینه منوره سفر و زیارت نماید به کشور خویش دوباره بر گردد ، عدم زیارت مدینه از لحاظ شرعی هیچگونه اشکالی ندارد .

بر عکس مسلمان میتواند از کشور مربوطه خویش راساً برای زیارت مدینه منوره سفر نماید ، در مسجد نبوی میتواند نماز بخواند و بدون اینکه به مکه مکرمه مشرف شوند و دوباره به منطقه و یا کشور متبع خویش برگردد .

خلاصه امر اینکه در شرع احباری بالای حاجی نیست ، که حتماً باید سفر مکه و مدینه با هم یکجا و در یک وقت صورت گیرد ، و حاجی میتواند هر دوی این سفر در یک بار انجام دهد در هردو صورت ممانعت شرعی وجود ندارد .

چهل نماز :

تعدادی از مسلمانان که استدلال مینمایند که حاجی باید بصورت حتمی در مدینه منوره در مدت هشت روز چهل نماز را بر جا آورد و حتی آنر مرتبط به قبولی حج میشمارند و استدلال خویش را به روایتی که در مسند امام احمد از حضرت انس رضی الله عنہ روایت شده ، مرتبط میسازند .

در حدیث متبرکه پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند :

«من صلى في مسجدي أربعين صلاة لا تفوتها صلاة كتب لها براءة من النار ونجات من العذب وبري من النفاق» (هرکس در مسجد من چهل نماز بخواند که هیچ نمازی از او فوت نشود برایش برائت از دوزخ ونجات از عذاب نوشته میشود و از نفاق بری می گردد)

قبل از همه باید گفت که: علمای اهل حدیث این حدیث را از جمله احادیث ضعیفه می شمارند ، و این حدیث به هیچ صورت بنزد اهل حدیث مورد حجت قرار نمیگیرد ، بلکه در این زمینه مطابق احادیث صحیحه وسعت وجود دارد ، بنابر این هرکسیکه به مدینه منوره بباید نماز های معین یا عدد مشخص از نمازها در مسجد پیامبر صلی الله علیه وسلم بر او لازم نمیشود ، بلکه هر نمازی که در مسجد نبوی بجاء میاورد از «هزار نماز» در جای دیگر بهتر است ، بدون اینکه این اجر و پاداش به نماز مشخصی ارتباط داشته باشد .

حجاج و سایر زائرین ، در ایام اقامت در مدینه منوره حد اعظمی کوشش کند که نماز

های خویش را در مسجد پیامبر صلی الله علیه وسلم بجا ارند، تا بتواند اجر و پاداشی که در حدیث پیامبر صلی الله علیه وسلم آمده است، بدست آورد.
پیامبر صلی الله علیه وسلم میفرماید: «**صلاة في مسجدي هذا خير من ألف فيما سواه إلا المسجد الحرام**» (یک نماز در این مسجد من بهتر از هزار نماز در غیر آن است به جز مسجد الحرام).
خواننده محترم!

هدف اینست که هشت روز و چهل نماز هیچ ربطی به حج و عمره ندارد؛ فرق ندارد که یک مسلمان چهل نماز میخواند و یا هم هشتاد نماز! و یا هم دوصد نماز میخواند و یا چهارصد نماز و یا بیشتر از آن میخواند، هر چه بیشتر بهتر. ولی اگر احياناً عدد نماز به چهل نرسد و یا از چهل نماز زیاد شود، حج و عمره اش درست است و در این مورد همه علماء مذاهب فقهی متفق القول اند و همه بایک نظر اند که حج، با تقلیل وتزیید نماز در مسجد نبوی در مدینه منوره مورد سؤال قرار نمیگیرد. همچنان برخی از مسلمان در مورد چهل نماز در مسجد نبوی وبخصوص زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم در ایام حج و عمره به احادیث دیگری هم استدلال مینمایند و میگویند که:

1- «**من حج ولم يزرنى فقد جفانى**» (کسیکه حج کند و مرا زیارت نکند با من جفا کرده است)

2- «**من زارني بعد مماتي فكأ نما زارني في حياتي**» (کسیکه بعد از وفات مرا زیارت کند گویا در حیاتم مرا زیارت کرده است)

3- «**من زارني وزار أبي إبراهيم في عام واحد ضمنت له على الله الجنة**» (کسیکه مرا وپدرم ابراهیم را در یک سال زیارت کند نزد الله برای او ضمانت بهشت می کنم)

4- «**من زار قبرى و جبت له شفاعتى**» (کسیکه قبر مرا زیارت کند شفاعت من بر او واجب می گردد)

در مورد احادیث مذکوره همه علمای حدیث متفق القول اند که هیچ یک از این احادیث و امثال آنها از پیامبر صلی الله علیه وسلم به ثبوت نرسیده اند.

از جمله حافظ ابن حجر در کتاب خویش (**التخلیص**) بعد از ذکر این روایات مینویسد: راههای ورود این احادیث ضعیف است.

حافظ عقیلی مینویسد: این احادیث از جمله احادیث صحیحه نمیباشد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه (رح) به قاطعیت گفته است که: همه ای این احادیث موضوعی هستند که بر زبان پیامبر صلی الله علیه وسلم بسته اند و هیچ دلیلی بر صحت آن احادیث موجود نیست». (برای معلومات مزید مراجعه شود به رساله: الرد علی البکری ص 55.)

واگر احياناً یکی از این احادیث به صورت درست به ثبوت میرسیدند یقین داشته باشید که: اصحاب پیامبر صلی الله علیه وسلم در عمل بدان نسبت به ما پیشی می گرفتند و احکام آنرا برای امت توضیح و تبیین می نمودند و امت اسلامی را بسوی ان دعوت مینمودند، زیر آنها بعد از پیامبر صلی الله علیه وسلم بهترین انسانها و عالمترین انها به حدود الله و شرع اسلام بودند.

از جمله دار قطنی ، بیهقی و شیخ الاسلام ابن تیمہ و ابن حجر رحمة الله عليهم توضیح داده اند که این روایات و امثال همچور روایات جعلی و یا از جمله روایات ضعیفه میباشد . ابن باز رحمة الله می گویند: « اگر واقعاً این احادیث صحیح میبودند پس حتماً صحابه که از همه در کسب فضایل جلوتر بودند ، اینکار را می کردند و امت را تشویق به زیارت قبر پیامبر می کردند . ولی ؛ بر عکس ملاحظه میفرمایم که هیچگونه نقلی بر تشویق امت بر این امر از جانب صحابه دیدیه نشده ، عدم موجودیت تشویق و ترغیب صحابه بدین امر ، خود دلیلی است بر غیر مشروع بودن برآه انداختن سفر خاص الخاص غرض زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم . » (برای معلومات مزید مراجعه شود به کتاب تحقیق و ایضاح لکثیر من المسائل الحج ص 70 با تصریف .)

همچنان دلیل ضعف این احادیث را در کتاب « الصارم المنکی فی الرد علی السبکی » تالیف علامه حافظ محمد بن عبدالهادی می توانید به تفصیل مورد مطالعه قرار دهید .

خواننده محترم :

طوریکه که گفته امدیم باید خاطر نشان ساخت که : زیارت مدینه و زیارات قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم و خواندن چهل نماز از جمله شروط حج نبوده ، بلکه زیارت قبر پیامبر اسلام برای کسانیکه به زیارت مسجد النبی صلی الله علیه وسلم آمده باشد یا محل سکونتش نزدیک آن باشد سنت است .

اما انعدام از کسانیکه در مناطقی دور از مدینه سکونت دارند ، طوریکه که گفته شد ، حق تهیه وسائل سفر خاص بقصد زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم را ندارند . بلکه سنت آنست که بقصد مسجد نبوی وسائل سفر آمده کند ، و ضمن زیارت مسجد ، به زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم و دو رفقیش هریک : ابو بکر صدیق و امیر المؤمنین حضرت عمر اقدام کند .

طوریکه در حدیثی مشهوری که روای آن ابی هریرة میباشد و در صحیح مسلم و صحیح البخاری آمده است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است :

« لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد : المسجد الحرام، ومسجد الرسول صلی الله علیه وسلم، ومسجد الأقصى » (وسائل سفر بقصد زیارت تهیه نمیشود مگر به سوی سه مسجد ، مسجد الحرام و مسجد من و مسجد الأقصى)

اگر قرار میبود که مسلمانان تنها بسوی قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم در مدینه ، وسائل سفر را آمده مینمودند ، بطور یقین شرع اسلام امت را بسوی رهنمایی وهدیت نموده و فضایل آنرا بیان میداشت .

پیامبر اسلام با تمام صراحة بیان فرموده اند که : **« لا تتخذوا قبری عيدا ولا بيوتكم قبوراً وصلوا على فإن صلاتكم تبلغنى حيث كنت »** (قبر مرا محل برگزاری عید نگیرید و خانه های خود را به قبر تبدیل نکنید و بر من درود بفرستید ، درود شما به من می رسد در هر جا که باشید)

اما کسانیکه به مدینه منوره سفر نمایند ، ممانعتی شرعاً دیده نمیشود که آن شخص به قبرستان بقیع رفته و به روح آنان دعا کند و یا میدان شهداًی أحد را زیارت کند؛ در این هیچ جای شک نیست که پیامبر صلی الله علیه وسلم در آغاز از زیارت قبور نهی

کرد، ولی سپس به منظور بیاد آوردن آخرت و عبرت گرفتن از کسانی که در آنجا دفن شده‌اند، به آن اجازه داد. مگر در حین زیارت قبور به یاد داشته باشید که ، باید از تبرک جستن به قبور و استغاثه از مردگان و شفیع قرار دادن و توسل کردن به آنان جدا خودداری نماید.

بالا رفتن و نماز خواندن در محلی از کوه احد که گفته می‌شود محل نماز پیامبر صلی اللہ علیه وسلم بوده، یا بالا رفتن به آن جهت تبرک، یا بالا رفتن به کوه رماه جهت جستجوی آثار صحابه؛ و از این قبیل اعمال، در دین مقدس اسلام و سنت پیامبر صلی اللہ علیه وسلم، هیچگونه مشروعیتی نداشته و مستحب نیست، بلکه از امور مستحدثه‌ای است که شرع از آنها نهی کرده است.

یادداشت:

متاسفانه بسیاری از حجاج طوری فکر می‌کنند که اقامت شان در مدینه منوره بیشتر از روزهایی باشد که در مکه مکرمه بوده‌اند ! در حالی که یک نماز در مسجدالحرام با صد هزار نماز در سایر مساجد برابری می‌کند.

طوریکه قبلًا یاداور شدم : یک نماز در مسجدالنبي برابر با هزار نماز در سایر مساجد است و این تفاوت بزرگ در فضیلت بین نماز در مکه و نماز در مدینه دلیلی روشن برای حجاج است تا ماندنشان در مکه بیشتر از مدینه باشد.

همچنان طوریکه که گفته شد ، بسیاری از حجاج گمان می‌کنند که زیارت مسجدالنبي جز و مناسک حج است و به این خاطر به همان اندازه که بر مناسک حج حریصند ، برزیارت مسجدالنبي هم حرص می‌ورزند و حتی به طوری که اگر کسی حج کند و به مدینه نرود به نظر آنان حجش ناقص است.در حالی که حقیقت بر خلاف است !

چون زیارت مسجدالنبي سنتی است که پیامبر صلی اللہ علیه وسلم به نماز خواندن در آن تشویق کرده است و هیچ ربطی به حج ندارد، و زیارت مسجدالنبي از شروط صحت و حتی کمال حج نیست، ولی طوریکه قبلًا گفتیم در ذات خود عملی مشروع است.

همچنان حتمی نیست که مراسم حج و عمره و زیارت مدینه منوره را در یک سفر انجام دهیم ، این موضوع در شرع اسلامی بخود انسان ارتباط می‌گیرد که به اختیار خود این سفر را انجام دهد .

حاجی میتواند پس از ادای مناسک حج یا عمره بدون اینکه به مدینه منوره بباید به منطقه که تشریف اورده دوباره باز گردد ، از لحاظ شرعی هیچگونه ممانعتی در مورد وجود ندارد .

همچنان بر عکس شخصی می‌تواند از کشور یا منطقه اش مخصوصاً برای زیارت به مدینه منوره بباید و در مسجد شریف نبوی نماز بخواند و بدون اینکه به مکة مکرمه مشرف شود به خانه و یا کشور متبع اش دوباره بر گردد .

یعنی اینکه از لحاظ شرعی اجباری نیست که سفر مکه و مدینه با هم انجام گیرد و اگر قرار باشد که کسی هر دو سفر مکه مکرمه و مدینه منوره را با هم انجام دهد باز هم در مورد کدام ممانعتی شرعی وجود ندارد .

زيارت قبر رسول الله :

مدينه منوره شهر است که در آن حبيب الله محمد صلی الله عليه وسلم مدفون است. در روایت آمده است که امام مالک در شهر مدينه بر اسب سوار نمیشد ، میگفت بر خود عيب می بینم که در زير خاک اين سرزمين حبيب الله محمد صلی الله عليه وسلم مدفون باشد ومن بالاي خاک اين سر زمين با اسپ گرداش کنم .

علماء درمورد زيارت قبر پيامبر صلی الله عليه وسلم ميفرمائند :
احاديثی که عموماً بر زيارت قبور دلالت دارد، بر زيارت قبر رسول مكرم صلی الله عليه و سلم نيز دلالت دارد :

از جمله در حدیث پيامبر صلی الله عليه وسلم آمده است : «**زوروا القبور، فإنها تذكركم الآخرة** » (قبرها را زيارت کنید که شما را به ياد آخرت می اندازد). (صحيح مسلم.)
يادداشت :

قابل تذکر است که در کنار قبر پيامبر صلی الله عليه وسلم زياد ايستادن، و کثرت تردد و رفت و آمد عمل شايسته نیست، مبادا انسان چار غلو افراط گردد، از خصوصيات پيامبر بزرگوارمان صلی الله عليه و سلم اين است که خداوند فرشتگاني را مكلف کرده که سلام امت را هر جاي که باشند به ايشان مي رسانند، چنانکه رسول معظم صلی الله عليه و آله و سالم مي فرمائند: «**إِنَّ اللَّهَ مُلَائِكَةُ سَيَاحِينَ يَبْلُغُونِي عَنْ أَمْتِي السَّلَامَ**» «خداوند فرشتگان سياري دارد که سلام امت مرا به من مي رسانند».

در حدیث ديگري مي فرمائند: «**لَا تجعلوا بيوتكم قبوراً، و لا تخذوا قبرى عيداً، و صلوا على إِنْ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي حِيثُ كُنْتُمْ**» «خانه خود را قبرستان، و قبر مرا جاي جشن و شادي قرار ندهيد، و بر من درود بفرستيد، که درود شما هر جايی که باشيد به من مي رسد» (حدیث صحیح است. ابوذاود و غيره آنرا نقل کرده اند). رسول الله صلی الله عليه و آله و سلم وقتی از اين چيز نهی فرمودند تا مبادا قبرشان محل جشن و شادي قرار گيرد به علی راهنمایي فرمودند که جایگزین شادي و سرور قرار گيرد، لذا فرمودند: (و صلوا عليّ فإن صلاتكم تبلغني حيث كنتم) «و بر من درود بفرستيد که درود شما هر جايی باشيد به من مي رسد». يعني به وسیلة فرشتگان.

حكم زيارت قبر پيامبر صلی الله عليه وسلم در مدينه :

زيارت قبر پيامبر صلی الله عليه وسلم به اتفاق اهل اسلام مشروع است، به شرطیکه:

۱- امور خلاف شرع و شرك الود انجام نشود.

۲- بدون انجام مسافرت بوده باشد. يعني فقط به نيت زيارت قبر پيامبر به مدينه مسافرت نکرده باشيم.

البته باز اين نکته مهم را تذکر مي دهيم که زيارت قبر پيامبر در موارد زير جايز است:
۱ - براي اهل مدينه.

۲ - براي کسانیکه به حج آمده اند و هدفshan در حقیقت برگزاری موسم حج بوده.

۳ - کسیکه قصد زیارتsh، زيارت مسجدالنبي بوده تا از فضایل نماز خواندن در آنجا برخوردار شود.

۴ - کسیکه هم قصد زيارت مسجدالنبي را داشته باشد و هم قصد زيارت قبر پيامبر (يعني همزمان هر دو قصد را کرده باشد و لذا به مدينه سفر کرده است) اين هم جايز است.

۵- کسیکه به قصد تجارت یا قصد تعلیم ساکن مینه شده باشد که در اینصورت چون هدفش از آمدن به مینه زیارت قبر نبوده، لذا زیارت مسجدالنبی و قبر پیامبر برایش مستحب است.

آنچه که معصیت است:

اینکه شخصی ساکن شهر مینه نباشد و فقط به نیت زیارت قبر پیامبر بدانجا مسافت کرده باشد، زیرا چنانکه گذشت پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمودند: «لا تشند الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد: مسجدي هذا، والممسجد الحرام، والممسجد الأقصى». بخاری و مسلم یعنی: «مسافرت نکنید مگر به سوی سه مسجد: مسجد من، و مسجدالحرام و مسجدالاقصی».

بر طبق این حدیث مسافرت نمودن به قصد عبادت و تبرک به هیچ مکانی مقدس جایز نیست - چه این مکان قبور اولیاء باشد یا مساجد - الا و فقط سه مسجد ذکر شده در حدیث.

با وجود این زیارت قبر پیامبر واجب نیست.

امام صنعاوی رحمه الله در فتح العلوم جلد اول صفحه ۳۱۰ مینویسد: «در احادیث واردہ درباره فضیلت زیارت قبر رسول الله صلی الله علیه وسلم، امر به «سفر برای زیارت» نشده است. و احادیثی که امر به سفر نموده یا ضعیف و غیرقابل استنادند و یا دروغ هستند.

در ادامه می گویند: اکثر مردم تفاوت بین «خود زیارت» و «سفر برای زیارت» را درک نمی کنند. (منظور جناب شیخ اینست که احادیثی که فضیلت زیارت قبر و از جمله قبر پیامبر را بیان می کنند، امر به مسافرت برای زیارت‌شان نکرده اند و آنچه که از احادیث برایمان درک می شود زیارت قبور موطن خود و نهی از مسافرت به نیت تبرک و بدست آوردن ثواب، غیر از مساجد سه گانه است) و بنابر همین غفلت و عدم شناخت تفاوت میان زیارت و سفر برای زیارت، شیخ سبکی، شیخ الاسلام ابن تیمیه را به انکار زیارت قبر رسول الله صلی الله علیه وسلم - هرچند که قصد سفر هم به نیت زیارت قبور نکرده باشد - متهم می کند.

ابن تیمیه می گویند:

«آنچه که ائمه اربعه و اکثر علماء بر آن اتفاق دارند اینست که قصد سفر به نیت زیارت قبر پیامبر بدون اینکه قصدش زیارت مسجدالنبی و نماز خواندن در آن باشد، غیرمشروع است. و لذا علما اظهار داشته اند که کسیکه نذر کرده باشد به زیارت قبر پیامبر برود نباید بدان نذر عمل کند. (مجموع الفتاوی شیخ الاسلام ۲۶/۲۷ و الرد علی الاخنائی صفحه ۲۹).

چنانچه شخصی بگوید: «اگر احادیث واردہ در مورد زیارت قبر پیامبر همگی ضعیفند، پس چرا زیارت قبر پیامبر را مشروع می دانید؟»
جواب اینست که دلیل بر مشروعیت قبر پیامبر، همان حدیثی است که می فرمایند: «نهیتکم عن زیارة القبور فزوروها ...» (مسلم ۶۷۲/۲)

و زیارت قبر پیامبر نیز مشمول این حدیث می شود و این حدیث عمومیت دارد برای قبر همه انسانها حتی کفار. البته مسئله زیارت قبر کفار کمی متفاوت است که بعد اشاره

خواهیم نمود.

احادیثی که در مورد زیارت قبر پیامبر آمده اند ضعیفند مثلا: «من زارنی بعد مماتی فکانما زارنی فی حیاتی» یعنی: « هرکس مرا بعد از وفات زیارت نماید، همانند آنست که مرا در زمان حیاتم زیارت کرده باشد».

یا حدیث: «**من زارنی بعد مماتی کنت له شفیعا یوم القيمة**». یعنی: « هرکسی بعد از وفات قبرم را زیارت نماید، در روز قیامت من برایش شفاعت می کنم».

دلیل ضعف این احادیث را در کتاب «الصارم المنکی فی الرد علی السبکی» تالیف علامه حافظ محمد بن عبدالهادی می توانید ببینید.

ابن تیمیه می گوید: « تمامی این احادیث و امثال آنها دروغ است که بر زبان پیامبر صلی الله علیه وسلم بسته اند و هیچ دلیلی بر صحت آن احادیث موجود نیست ». (الرد علی البکری صفحه ۵۵)

ابن باز رحمه الله می گویند: « اگر واقعاً این احادیث صحیح بودند پس حتماً صحابه که از همه جلوترند در کسب فضائل، اینکار را می کردند و امت را تشویق به زیارت قبر پیامبر می کردند، پس اینکه ما نقلی بر تشویق امت بر این امر را از صحابه ندیده ایم خود دلیل بر غیر مشروع بودن زیارت قبر پیامبر - البته با قصد سفر - است ». (کتاب تحقیق و ایضاح لکثیر من المسائل الحج ص ٧٠ با تصریف) اما هرگاه کسی به مدینه رفت اشکالی ندارد بقیع یا شهادی أحد را زیارت کند؛ چون پیامبر صلی الله علیه وسلم در آغاز از زیارت قبور نهی کرد، سپس به منظور بیادآوردن آخرت و عبرت گرفتن از کسانی که در آنجا دفن شده‌اند، به آن اجازه داد. ولی باید از تبرک جستن به قبور و استغاثه از مردگان و شفیع قراردادن و توسل کردن به آنان خودداری شود.

پای

ادرس ارتباطی : [بای بریبننا لیک](#) :

saidafghani@hotmail.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library